

Osvaldgruppen

Av Asbjørn Sunde

Jeg skal tillate meg å besvare de spørsmål som overlæge Johan Scharffenberg stiller i sin artikkel i Morgenbladet den 8. ds.

I tiden fra 8. mai 1945 til 9. mai 1946 drev Kriminalpolitiet en omfattende undersøkelse som gikk ut på å granske de fri gruppers aksjoner, også Osvald-gruppens aksjoner ble grundig gransket. Politiet fant intet å bemerke. Jeg har liggende foran meg et brev fra Kriminalpolitiet datert 10. mai 1946 hvor det heter:

«De underrettes hermed at samtlige her behandlede saker hvor De og Deres gruppe er implisert, er henlagt, idet Riksadvokaten finner at omhandlede forhold ikke gir anledning til ytterligere forføyning fra påtalemyndighetenes side.»

Den foreløbige offentlige undersøkelse som overlæge Scharffenberg krever, er altså allerede foretatt.

Dr. Scharffenberg spør: «Foretok hans gruppe ransforsøket i Eker Sparebank på Hokksund og drapet av kassierer Holm?» Nei. Jeg kjenner heller ikke til om aksjonen var berettiget eller uberettiget.

Jeg har nå latt trykke en liste over gruppens samtlige aksjoner, som vil bli tatt inn som et tillegg til de eksemplarer av «Menn i mørket» som heretter utsendes. Det vil da klart framgå hvilke aksjoner gruppen er ansvarlig for og hvilke ikke.

Overlægen kunne ønsket en «uretsjert gjengivelse». De menn som best kjenner gruppens virksomhet, har uttalt at det bilde jeg har tegnet av den, helt er i overensstemmelse med sannheten. Men jeg har i «Menn i mørket» prøvd å gi noe mer enn detaljene, nemlig mennene bak aksjonene, motivene, bakgrunnen. Hvorvidt jeg har maktet det, er det ikke min sak å uttale meg om.

Overlægen kritiserer at jeg har karakterisert sprengningen ved Mjøndalen som 100 pst. vellykket. Den var 100 pst. vellykket. Når man angriper en festning og inntar den, da er aksjonen 100 pst. vellykket. Etterpå heiser en flagget på halv stang og begraver med sorg sine døde. «Det ble den gang opplyst at ikke en eneste soldat omkom», skriver dr. Scharffenberg i samme forbindelse. Hvem opplyste dette? Muligens den tyskdirigerte presse? Mangt tyder på at tallet 70 er riktig. Terboven forlangte etter aksjonen at det skulle skytes 70 gisler. Falkenhorst forhindret det. De illegale aviser nevnte tallene 5 til 100. Er det forøvrig ikke nokså sannsynlig at det omkom en del tyske militære

i det øyeblikk en bogglevogn havnet med hjulene i været på bunnen av Drammenselven, neste vogn ble dratt halvveis ned i elven, den tredje stanset i skråningen? Jeg nevner også i denne forbindelse at Buskerudutgaven av «London-Nytt» godtok aksjonen — etterat represallene var tatt.

«Det fortelles om megen drikk», skriver dr. Scharffenberg. «Føreren for en hemmelig gruppe burde gjort totalavhold til plikt». Overlægen mener øyensynlig at sabotører burde være engler, eller i det minste speidergutter. Akk ja. Det er bare så langt mellom englene nå til dags.

Nei, vi var nok ikke engler. Det hendte nok vi svelget noen drammer. Ja, det hendte til og med at vi svelget flere enn strengt tatt nødvendig. Det er den tragiske kjensgjerning. Men likevel ønsket vi å slåss, likevel ønsket vi om nødvendig å gi livet for det vi mente var rett. Det var ikke alltid så lett, dr. Scharffenberg. Når karene kom hjem fra aksjon — dødstrette, nedbrutte på legeme og sjel, ofte fylt av redsel og fortvilelse — og så bad om en dram, skulle jeg da sagt: «Mine herrer, totalavhold er en plikt for alle som deltar i en hemmelig gruppe? Gå nå pent til sengs, for alle mentalhygienikere er enige om at en må passe døgnrytmen».

Dr. Scharffenberg siterer fra «Menn i mørket»: «Hva pokker gjorde det om regjeringen i London ikke likte at vi forsynte oss med de pengene vi trengte? osv.». Jeg finner det utilstedeilig å rive et sitat ut av sammenhengen, slik at leseren må få et helt feilaktig inntrykk. Det ovenfor siterte gav uttrykk for min reaksjon umiddelbart etter at jeg hadde fått vite at min egen bror var henrettet, og jeg fortsetter: «Hva pokker betydde det alt sammen mot at Haakon og Peter var stilt opp mot muren?» I slike stunder hender det at følelsene løper av med en, dr. Scharffenberg. I slike stunder gransker en ikke Haagerkonvensjonen og Folkeretten. Vi var ikke likeglade med hva vår konge og vår regjering mente om oss. Det er heller ikke fra disse hold blitt rettet noen kritikk mot oss.

«Hva gav Asbjørn Sunde rett til å handle på en gang som anklager, dommer og fullbyrder?» spør dr. Scharffenberg. Vi handlet i overensstemmelse med vår egen rettsbevissthet. Hatet til fienden, kjær-

ligheten til friheten, vissheten om hver manns plikt til å slåss, ansvaret for våre drepte kamerater — var det som gav oss denne rett. Var det tilstrekkelig? Var det nok den gang da den absolutte krig herjet verden? Det er hensiktsløst å diskutere. Personlig respekterer jeg alle som i den ulvetid vi opplevde, gjorde en ærlig innsats for å befri vårt land for nazismen.

Dr. Scharffenberg synes å ha lett ivrig etter ankepunkter, når man spør om hvordan Aarby kunne kalle meg «camerada rottefanger». Faktum er at han gjorde det. En oppmerksom leser vil skjønne grunnen.

Asbj. Sunde.

114891